

Consumptief Krediet

In deze editie van het Special Item is de aandacht gevestigd op de doorlopende kredieten (DK) en persoonlijke leningen (PL). In de markt van consumptief krediet wordt ten aanzien van de tarieven door aanbieders gebruik gemaakt van een tariefstructuur op basis van risk based pricing (RBP) of van standaardtarieven (flat rate). Aan de totstandkoming van de tarieven liggen complexe berekeningen ten grondslag, waarover aanbieders weinig willen prijsgeven. Het is voor consumenten dan ook niet duidelijk welk risico ze vormen voor kredietverstrekkers en welke rente ze uiteindelijk zullen moeten gaan betalen. In dit Special Item zal onder andere aandacht worden geschonken aan RBP en flat rates. Daarnaast worden diverse marktfeiten behandeld, waaronder de gemiddelde tarieven van PL en DK gedurende de afgelopen jaren. We beginnen zoals gebruikelijk met de MoneyView ProductRating.

MoneyView ProductRating

Bij het vaststellen van de ProductRating Prijs zijn 18 DK en 30 PL meegenomen in het onderzoek. Voor de betreffende producten is op peildatum 1 maart 2019 gekeken naar de gemiddelde rentestand bij de saldoklassen groter of gelijk aan € 5.000,-, € 10.000,-, € 15.000,-, € 25.000,- en € 50.000,-. Om te voorkomen dat het een momentopname betreft, is onderzocht of producten zich gedurende de afgelopen tweeënehalf jaar, of sinds introductie, in de top van de markt hebben bevonden met hun tarief. Indien het rentetarief op basis van RBP tot stand komt, geldt dat de gemiddelde rente is gehanteerd van het hoogste en laagste tarief. Bij PL is in het prijsonderzoek gekozen voor een looptijd van 60 maanden. Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn 18 DK en 30 PL met elkaar vergeleken op basis van verschillende criteria uit de MoneyView ProductManager. In totaal gaat het om 50 kenmerken bij DK en 52 kenmerken bij PL. De 5-sterrenproducten zijn bij zowel de ProductRating Prijs als Voorwaarden op alfabetische volgorde gerangschikt.

★★★★★ DOORLOPEND KREDIET PRIJS

- **Directa.nl** Doorlopend Krediet
- **Freo** Doorlopend Krediet

★★★★★ PERSOONLIJKE LENING PRIJS

- **DEFAM** Persoonlijke Lening Premium
- **DEFAM** Huiseigenaar Persoonlijke Lening Premium
- **Freo** Persoonlijke Lening

★★★★★ DOORLOPEND KREDIET VOORWAARDEN

- **ABN AMRO** Flexibel Krediet
- **ING** Doorlopend Krediet

★★★★★ PERSOONLIJKE LENING VOORWAARDEN

- **ABN AMRO** Persoonlijke Lening
- **BNP Paribas** Persoonlijkste Lening
- **ING** Persoonlijke Lening

Het MPR-systeem voor de ProductRating 'Voorwaarden' omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast die tot uitdrukking komt in een wegingsfactor. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld waarna er een puntentotaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

Heeft uw product een **5-sterren ProductRating**? Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

© MoneyView Research B.V. 2019. Niets uit deze uitgave mag worden verspreid of vervaelvoudigd zonder schriftelijke toestemming vooraf van de uitgever.

ProductRatings **toegelicht**

Prijs

Bij de prijsanalyse zijn vijf PL-en met een minimale looptijd van 120 maanden of langer afgevallen, omdat er is getoetst op basis van een looptijd van 60 maanden. De afgevallen producten zijn overigens allemaal gericht op lenen voor een verbouwing of woninggerelateerde zaken, zoals restschuldfinanciering.

Bij de PL-en zijn er sinds maart 2018 maar weinig rentewijzigingen geweest. In totaal gaat het om amper 20 rentewijzigingen, waarbij het in 6 van de 20 gevallen een rentewijziging betrof van dezelfde PL. Dit heeft er voor een belangrijk deel toe bijgedragen dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de 5-sterrenrating ten opzichte van vorig jaar. Dit jaar zijn het dan ook wederom de Persoonlijke Lening van Freo, de Huiseigenaar Persoonlijke Lening Premium van DEFAM en de Persoonlijke Lening Premium van DEFAM die vijf sterren ontvangen. De rentetarieven bij DEFAM zijn gebaseerd op RBP, Freo daarentegen hanteert flat rates. Deze PL-en bevonden zich alle drie gedurende de onderzoeksperiode van 2,5 jaar in de top-5 qua laagste gemiddelde rente.

De aanbieders hebben het afgelopen jaar ook nauwelijks de tarieven van hun DK gewijzigd. In totaal ging het om slechts drie rentewijzigingen. Net als bij PL heeft Freo met haar Doorlopend Krediet de 5-sterrenscore weten te prolongeren. Tijdens de onderzoeksperiode had dit product altijd het laagste gemiddelde rentetarief. Ondanks het geringe aantal wijzigingen was er toch een verschuiving in de 5-sterrenposties. Deze verschuiving is het gevolg van het toevoegen van de saldoklasse groter of gelijk aan € 15.000,- bij het bepalen van de gemiddelde rentestand. Hierdoor heeft Directa.nl, na een afwezigheid van drie jaar, met haar Doorlopend Krediet in 2019 weer vijf sterren ontvangen. Directa.nl en Freo voeren overigens beide een eensporig rentebeleid.

Voorwaarden

Net als in voorgaande jaren zijn ook dit jaar de PL-en van Nederlandse grootbanken ruim vertegenwoordigd onder de 5-sterrenproducten. Deze grootbanken worden vergezeld door BNP Paribas Personal Finance die met haar Persoonlijkste Lening voor de tweede keer in successie vijf sterren ontvangt. De Persoonlijkste Lening van BNP Paribas wijkt in positieve zin af van de concurrentie op het punt van de betalingsmogelijkheden ten aanzien van de maandtermijnen. Zo kan de klant zelf bepalen op welke dag de incasso van de maandtermijn plaatsvindt en kan na een extra aflossing ook standaard gekozen worden voor een lagere maandtermijn. De Persoonlijke Lening van ABN AMRO krijgt dit jaar, net als in voorgaande jaren, weer vijf sterren en is inmiddels niet meer weg te denken uit de top van de markt. Dit product onderscheidt zich door de aanwezigheid van flexibelere voorwaarden over bijna de gehele linie. Ten opzichte van vorig jaar heeft er toch een verschuiving plaatsgevonden in de top-3 bij de 5-sterrenrating. De derde PL die dit jaar vijf sterren verdient, is een oude bekende, namelijk de Persoonlijke Lening van ING. De laatste keer dat ING met haar PL in de prijzen viel was in 2015.

Hetzelfde beeld, grootbanken die de lijst aanvoeren ten aanzien van de voorwaarden, is ook in 2019 zichtbaar bij DK. Van de top-5 DK's zijn vier producten, waaronder beide 5-sterren producten, afkomstig van grootbanken. Vergeleken met vorig jaar zijn het in 2019 dezelfde DK's die vijf sterren krijgen, te weten het Flexibel Krediet van ABN AMRO en het Doorlopend Krediet van ING. Eerstgenoemde scoort wat betreft de onderzochte kenmerken bijna overal hoger dan de concurrentie. Hoewel de rating niet is veranderd, lijkt het er toch op dat het gat met de concurrentie iets kleiner is geworden.

Marktfeiten **toegelicht**

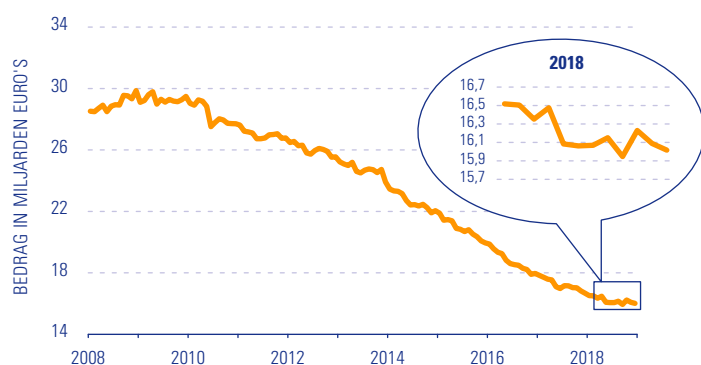
Marktcijfers

De economische groei in 2018 was in Nederland stevig en ook de consumentenbestedingen hebben een groei doorgemaakt ten opzichte van 2017. Dit is echter niet terug te zien bij het uitstaande bedrag aan consumptief krediet dat door Monetaire Financiële Instellingen (MFI's) is uitgeleend aan huishoudens. Ten opzichte van 2017 heeft in 2018 namelijk wederom een daling plaatsgevonden van het totaal uitstaande bedrag aan consumptief krediet. Het gemiddelde bedrag dat gedurende 2018 uitstond bij huishoudens is ten opzichte van 2017 gedaald met bijna 6% tot € 16,21 miljard. Vergeleken met 10 jaar geleden gaat om een daling van om en nabij 45% (zie onderstaande figuur). In het ingezoomde gedeelte van de grafiek is te zien dat het totale uitstaande bedrag bij huishoudens gedurende 2018 nogal fluctueert.

Rentetarieven

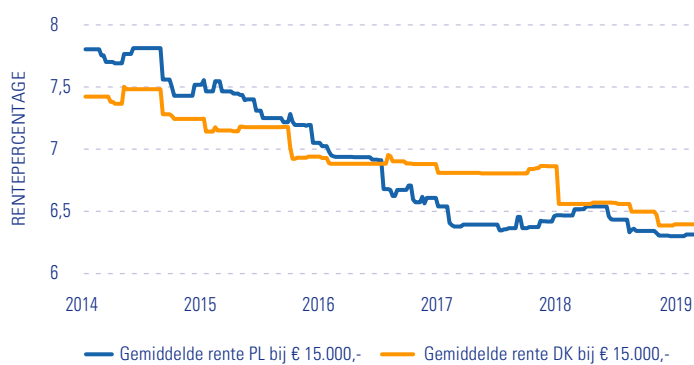
Net als 2017 kan 2018 worden gekarakteriseerd als een relatief rustig jaar qua rentebewegingen bij consumptief krediet. Hoewel het er in 2017 even op leek dat de tarieven de weg omhoog weer enigszins hadden teruggevonden, lieten de tarieven gedurende het grootste deel van 2018 weer een daling zien. Een beeld dat de afgelopen jaren ook al zichtbaar was (zie figuur). De gemiddelde rentetarieven zijn bij PL en DK ten opzichte van 1 januari 2018 licht gedaald tot respectievelijk 6,32% en 6,40%. Terwijl er in 2017 nog een aardig verschil zat tussen de tarieven van DK en PL, is de bandbreedte tussen beide tarieven in 2018 veel kleiner geworden.

TOTALE BEDRAG UITSTAAND CONSUMPTIEF KREDIET BIJ HUISHOUDENS 2008 - 2018

Bron: DNB februari 2019

GEMIDDELDE RENTETARIEVEN 2014-2019 PERSOONLIJKE LENING (60 MND.) EN DOORLOPEND KREDIET

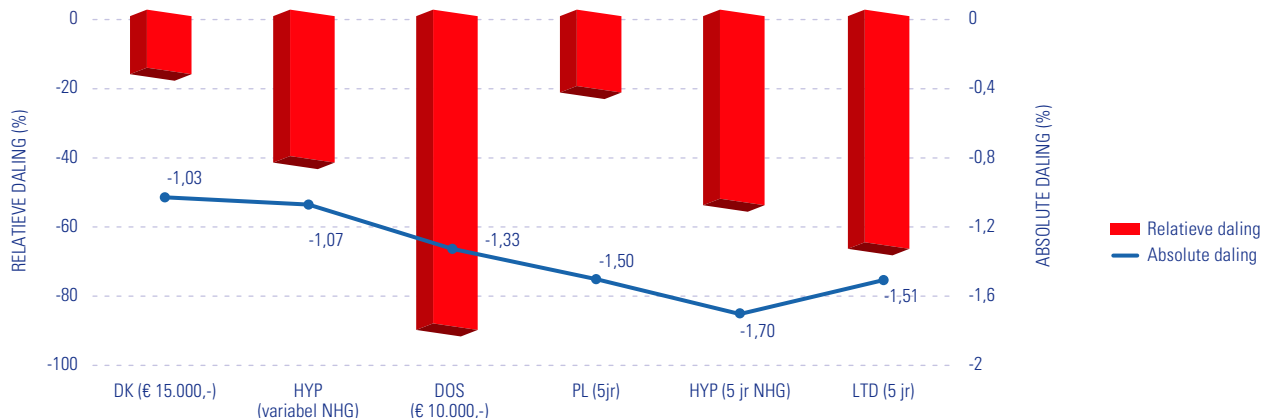

Bron: MoneyView ProductManager

Dat de rentetarieven van diverse financiële retailproducten de afgelopen jaren zijn gedaald, kan niemand zijn ontgaan. Per productcategorie verschilt het renteverloop echter nogal. In onderstaande figuur is, ten opzichte van 1 januari 2014, zowel de absolute als de relatieve daling weergegeven van vaste en variabele rentetarieven van PL, DK, hypotheek en dagelijks opvraagbare spaarrekeningen (DOS). Wat hierbij voornamelijk opvalt, is dat in deze vijf jaar vooral de relatieve daling van de rentetarieven bij consumptief krediet (DK en PL) nogal achterblijft bij die van

de andere producten. De huidige 5-jaars NHG hypotheekrente is, vergeleken met 1 januari 2014, ruim 50% gedaald tot 1,58%, terwijl in dezelfde periode de rente voor een PL met een looptijd van 5 jaar 'slechts' zo'n 20% is gedaald. Eenzelfde beeld is zichtbaar als de rentedaling bij DK wordt vergeleken met hypotheek (variabel tarief NHG). De verschillen in de absolute daling daarentegen liggen in de onderzochte periode veel minder ver uiteen.

ABSOLUTE EN RELATIEVE DALING CONSUMPTIEF KREDIET, HYPOTHEKEN EN SPAREN, 2014 - 2019

Bron: MoneyView ProductManager

Trends en Productontwikkelingen **toegelicht**

Persoonlijke lening en de eigen woning

In het Special Item Consumptief Krediet van 2018 werd uitgebreid aandacht besteed aan de verschillende mogelijkheden met betrekking tot het financieren van een verbouwing. Er werd onder andere gesteld dat vanwege de strengere leennormen voor hypotheek (een loan-to-value ratio van 100%) persoonlijke leningen steeds belangrijker worden bij het financieren van een verbouwing. Dat beeld is ook terug te zien in de kredietmarkt. Steeds meer aanbieders spelen door middel van specifieke producten of voorwaarden in op deze trend. Inmiddels richt bijna de helft van de PL-en zich direct of indirect met haar proposities op de eigen woning of daaraan gerelateerde zaken. In onderstaande tabel is weergegeven welke proposities momenteel op de markt voorkomen. Sommige van de PL-en kennen overigens een combinatie van proposities.

PROPOSITIES	AANTAL PRODUCTEN
Financieren restschuld	2
Financieren tweede, recreatie-, of studenten-woning	1
Hogere kredietlimiet bij bezit eigen woning	2
Bezit eigen woning	4
Verbouwing i.c.m. hypotheek bij aanbieder	1
Verbouwing/verduurzaming	5

Bron: MoneyView ProductManager

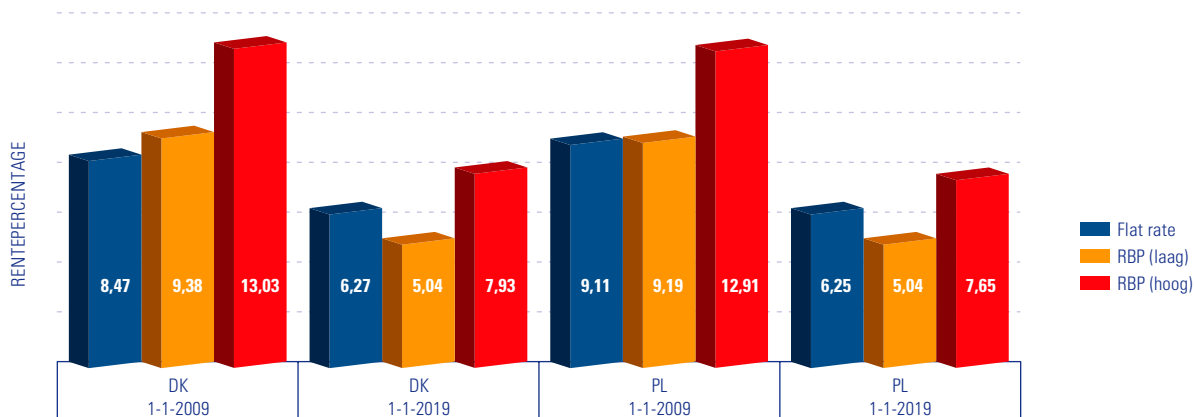
De producten met een (of meerdere) van bovengenoemde proposities hebben over het algemeen lagere tarieven dan de 'standaard' PL-en. Deze verschillen kunnen oplopen van 0,10% tot meer dan 3,00% ten opzichte van de normale PL-en! Bij het overgrote deel van de producten waarbij de proposities zijn gericht op de woning, is het bezit van een woonhuis ook een vereiste voor het afsluiten van de PL.

Risk Based Pricing

Bij de totstandkoming van de CK-tarieven wordt bij een deel van de producten gewerkt met standaard tarieven, oftewel flat rates. Hierbij geldt dat de tarieven voor elke aanvrager dezelfde zijn. Op deze manier wordt door alle klanten gezamenlijk het risico gedragen van het niet terugbetalen van de schuld. Dit is verwerkt in de tarieven. De rentetarieven bij het andere deel van de producten is gebaseerd op het RBP-principe, waarbij al naar gelang het risico dat de klant zijn schuld niet terugbetaalt een bijpassend rentetarief geldt. Hoe hoger dit risico, des te hoger het rentetarief. Gemiddeld genomen waren de afgelopen tien jaar de rentetarieven bij zowel PL als DK in net iets minder dan de helft van de gevallen op basis van RBP. Momenteel geldt bij beide kredietvarianten dat het aandeel van de op RBP gebaseerde producten net boven 50% ligt.

Hoewel er dus nauwelijks verschil is in het aantal producten dat gebruik maakt van een tariefstructuur op basis van flat rates of RBP, is in de loop der jaren wel een en ander veranderd in de verhouding tussen de rentetarieven op basis van RBP en flat rates. Waar je mag verwachten dat het laagste gemiddelde tarief bij RBP onder het gemiddelde tarief van flat rates ligt, was dit begin 2009 lang niet altijd het geval. Sterker nog, bij DK en PL lag het laagste gemiddelde RBP-tarief zelfs (iets) hoger. In de laatste jaren is dit bijgedraaid, waardoor nu het beeld zichtbaar is dat mag worden verwacht, flat rates liggen ongeveer tussen de laagste en hoogste RBP-tarieven. Dit is in de figuur op pagina 4 terug te zien. Hier zijn zowel voor DK als PL het gemiddelde flat rate tarief op 1 januari 2009 en 1 januari 2019 vergeleken met de gemiddelde laagste en hoogste RBP-tarieven bij een kredietlimiet van € 15.000,-.

De totstandkoming van tarieven bij kredieten is gebaseerd op diverse factoren, zoals leeftijd, inkomen, burgerlijke staat, woonsituatie en BKR-registratie. De gedetailleerde gegevens die achter de complexe berekening schuil gaan, zijn echter niet bekend en worden voornamelijk niet vrijgegeven door aanbieders. Op dit moment zijn kredietverstrekkers wel verplicht consumenten voldoende informatie te geven ten aanzien van de opbouw en samenstelling van het rentetarief.

Bron: MoneyView ProductManager

Zo moet worden aangegeven in welke risicoklasse een consument terecht komt en welk tarief hij dus daadwerkelijk zal moeten betalen. Voorafgaand aan het sluiten van een kredietovereenkomst is veel van deze informatie voor klanten onduidelijk. Pas zodra klanten daadwerkelijk in het offertetraject van de kredietverstrekker zitten, worden deze zaken duidelijk.

Aanbieders van flat rates geven hierover aan dat consumenten bij hen wel weten welk tarief ze gaan betalen. Iedereen betaalt immers dezelfde rente, ongeacht het risico. Niet iedereen komt echter door de strenge keuring die aan de poort plaatsvindt. Kom je wel door de keuring, dan heb je duidelijkheid welk tarief je gaat betalen. Bij RBP hebben consumenten weliswaar meer kans om door de keuring te komen, consumenten betalen namelijk rente naar risico en dit wordt ingeprijsd.

Krediet is hierdoor ook toegankelijk voor mensen met een hoger risico. De keerzijde is dat het voor consumenten van tevoren niet duidelijk is in welke risicoklasse ze terecht komen en welk tarief ze dus uiteindelijk gaan betalen.

Terwijl het bij veel financiële retailproducten tegenwoordig mogelijk is om zaken als prijzen, rentetarieven en kosten relatief snel met elkaar te kunnen vergelijken, is hier bij consumptief krediet nog veel terreinwinst te boeken. Het moet in de toekomst voor klanten van tevoren veel duidelijker worden voor welk tarief ze in aanmerking komen op het moment dat ze een PL of een DK willen sluiten. Daar is momenteel nog geen sprake van, waardoor consumenten nu vooraf nog geen volwaardige vergelijking kunnen maken. Dit is toch opmerkelijk te noemen, aangezien we in een tijd leven waar transparantie, duidelijkheid en objectiviteit hoog in het vaandel staan (of in ieder geval zouden moeten staan).

Weet waar u staat met uw Consumptief Krediet

Met de MoneyView ProductManager bepaalt u moeiteloos uw marktpositie

KLIK HIER VOOR EEN GRATIS PROEFACCOUNT

MoneyView

Special Item Agenda

APRIL: **REISVERZEKERINGEN 2019**

>> **Klik hier** voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Reisverzekeringen 2019

MEI: **SPAREN 2019**

>> **Klik hier** voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Sparen 2019